

BODI ČLOVEK!

Stražar pravi: "Prišlo bo jutro, četudi je noč!" (Iz 21,12)

Sonce novembra, sonce decembra

Sonce novembra in decembra sije nekoliko drugače kot druge mesece. Kot bi imelo v sebi še nekaj sence, kot da bi svetilo z neke vrste otožnostjo. Dnevi se ožajo, skupaj z njimi se oža tudi človek, zapira se vase. In ne, to ni tragika, je nekaj povsem naravnega. Človek potrebuje ta (k) čas. Da se skupaj z naravo umiri, si poišče trenutek za razmislek o svojem življenju, si nekoliko odpočije in potem, ko se sonce ob Božiču preokrene, spet začne z rastjo in novimi načrti. Nekaj je zbegalo ta naš naravni ritem, ki je položen globoko v naravo, da se takih časov, kot so jesenski, otepamo. Ne vem, zakaj. Morda zato, ker smo vajeni, da se mora vedno nekaj dogajati, ker smo vajeni divjega ritma, ker smo vajeni moči in nadzora. A za vsakega mora priti tak čas. Če ni drugače, se zaustavimo ob težkih, presneto težkih dogodkih, kot so smrti in bolezni, ki nas same pahnejo nekam navzdol, v premislek. Bodimo si na jasnem, takle premislek ne škodi. Gre za premislek o svoji krhkosti in nemoči, za razmislek o svoji minljivosti in končnosti. Osvobajajoče razmišljanje bi moralo biti to. Osvobajajoče zato, ker nas postavi na realna tla, ker nas nauči, da ni vse odvisno od nas, in ker v življenju znova spoznamo nepomembno ter razberemo bistveno, to, kar na koncu ostane. Osvobajajoče je živeti z bistvom, ker je vse tako enostavno in sproščeno. In ne, za vse vrste depresije, ki se je razbohotila med narodom, niso krivi taki meseci, temveč človek sam, ki ga je ta čas prehitel – ali še bolj rečeno – ki hoče tak čas prehiteti. V naravi je, da se človek ustavi. Če se ne ustavi sam, ga ustavi kaj drugega. Po navadi kaj krutejšega, kaj hujšega. So že taki časi, da bo morda novembrsko in decembrsko sonce sijalo še malo dlje kot po navadi. Še se bo treba zaustavljati ob brezposelnosti, ob raznih težavah in krivicah naše družbe, morda prav kmalu tudi ob revščini in skrbi za preživetje. Nismo se hoteli ustaviti, zdaj nas ustavlja dogodki. Da nas postavijo, kamor spadamo. Da spet obudimo v sebi to, kaj je bistveno in potrebno, da spet obudimo vrline, ki so vedno krasile slovenskega človeka: skromnost, poštenost, delavnost, upanje, vero. In zavest, da ni vse

odvisno od nas. In da je naša največja dragocenost človek – tisti v nas in tisti ob nas. To je tudi smisel adventa, ki kaže na dragocenost človeka – saj je celo Bog postal človek. Advent, da, ni se mi narobe zapisalo. Ne "veseli december", ki rodi več depresije kot veselja, marveč

advent. Pričakovanje. Pričakovanje, ki polni čas z upanjem, pričakovanje, ki ne razočara. In zato čas za srečanja in čas za umiritev. Čas, da najdemo in srečamo človeka v sebi in okoli nas – in da v njem spoznamo Boga. Boga. Upanje. Bistvo.

Marko Rijavec

"Razvoj je novo ime za mir" (Pavel VI.)

Rešite delavce in rešili boste evro

Z nastopom in zaostrovanjem finančne krize se je evro prelevil iz sanjske valute stare celine v njeno (in našo) največjo nočno moro. Evropa postaja naslov za stalno prebivališče vseh finančnih bolezni, od Grčije do Portugalske, preko Irske in Italije do Španije. V kakšni kondiciji je Slovenija, pa trenutno še ostaja predmet ugibanj. V teh dneh pozorno spremljamo dogajanje na finančnih trgih, poslušamo besede tega ali onega politika in iščemo grešne kozle med državami z visoko zadolženostjo. Tudi politiki in ekonomski strokovnjaki iščejo magično sanjsko formulo, kako potegniti vse kazalce v zeleno območje in kako ponovno zagnati gospodarstvo. A najpogostejše se uresniči scenarij, da se vsak ukrep, ki na papirju zveni obetavno in obljublja vrnitev v sanjsko dobo pred nastopom globalne krize, v praksi izjalovi in sesuje vase kot hišica iz kart. Prepričan sem, da bi morali naši politiki za nekaj časa pustiti pri miru analitike, mogotce multinacionalk in bančnike, ki o krizi le berejo v časopisih, osebno pa je ne čutijo. Čas je, da spremenimo zorni kot reševanja krize in iz središča

pozornosti umaknemo kapital ter tja vrnemo človeka. Če se na eni strani ekonomsko-družbene lestvice nahajajo kapital in njegovi predstavniki, imamo na drugi strani srednji sloj, delavstvo,

Brezposelnost je tako vsakdanja, da se o njej več ne piše, socialni transferji in nadomestila pa so višji od minimalne plače.

male in srednje podjetnike in kmete, ki postopoma izginjajo kot nečastni državljani ali se spreminjajo v male goljufe. Človek in kapital sta povezana zaradi dela in ne, kakor nas je

zmotno prepričala kapitalistična logika, zaradi dobička. Delo je ena izmed temeljnih razsežnosti človekovega bivanja, zato mora biti tudi sredstvo, s katerim posvečujemo življenje. Delati samo zaradi kapitala je sramotno ponižanje dostojanstva osebe, ki se spremeni v tehnični pripomoček in člen v proizvodni verigi. Papež Janez Pavel II. je v svoji okrožnici *Laborem exercens* iz leta 1981 opozoril, da "obstaja nevarnost, da bi z delom ravnali kot s 'svojevrstnim blagom' ali kot z nekakšno anonimno močjo, ki je potrebna za proizvodnjo" (št. 7). Papež, ki je bil v svoji mladosti tudi sam ročni in kulturni delavec, v tej okrožnici pokaže na moralne vrednote dela, ki se onstran katoliškega predznaka in biblične antropologije spogledujejo z občečloveškimi načeli. Kar danes pojmuje kot krizo in gospodarsko nestabilnost, je rezultat desetletnega zasledovanja golega kapitala in pozabljanja na človeka. Tak način dojemanja dela in poskus izločitve pomena osebe iz delovnega konteksta prinaša družbeno stanje, v katerem se trenutno nahajamo. Brezposelnost je tako vsakdanja, da se o njej več ne piše, socialni transferji in

*"Kar danes
pojmujeemo kot krizo
in gospodarsko
nestabilnost, je
rezultat desetletnega
zasledovanja golega
kapitala in
pozabljanja
na človeka".*

nadomestila pa so višji od minimalne plače. Prvi ukrep za reševanje evra in trenutne krize bi moral biti reševanje brezposelnosti. V tej zgodbi ne moremo spregledati t. i. arabske pomladi in naših ogorčenih ali *indignados*, ki bivakirajo pred borzami in bankami, da opozorjajo na nevarno stanje družbe. Ob tem gibanju se zbuja veliko pomislekov, skepsa, ki je obenem poziv k previdnosti. Vendar je njihovo temeljno sporočilo jasno: peščica ekstremno bogatih ne more živeti na račun vseh ostalih. Sklep tega je jasen, kapital lahko le začasno kupi socialni mir, nikakor pa ne more rešiti ključnih družbenih vprašanj in odpraviti revščine, lakote, brezposelnosti, kriminala... Potrebne so strukturne spremembe, ki se začnejo v drugačnem načinu dojemanja sistema. Na to je opozoril že papež Pavel VI. leta 1967 z vizionarsko okrožnico *Populorum progressio*, ki je v celotni cerkveni družbeni nauk - pa tudi širše - vnesel temeljito preobrazbo v razumevanju razvoja. Socialna vprašanja niso več predmet lokalnih ali nacionalnih skupnosti, ampak je zaradi globalizacije odgovor nanje v pravični splošni, planetarni, družbeni ureditvi. V času konjunktura smo hoteli pozabiti, da bo "sedmim debelim kravam" sledilo bolj ostro in zahtevno obdobje. Zdaj smo v njem in smo poklicani, da pokažemo, ali smo še osebe s čutečim srcem ali pa smo se zaradi blagostanja spremenili v kapitalistična porabniška bitja, ki bi v zameno za še večji dobiček prodala tudi tisto največjo družbeno dobroto - mir.

Aljoša Vodopivec

Aktualnost Marijinega hvalospeva

Spev svobodne žene

Marijin spev: Moja duša predstavlja zelo presenetljivo tematiko z ozirom na njeno podobo v naši duhovnosti in predstavah. Marija se v tem spevu predstavi kot velika žena v zgodovini odrešenja. V spevu izraža svojo ponižnost pred Božjimi načrti in veličino, ki jo je prejela od njega. Vse se je spremenilo, ko je po oznanjenju začel bivati pod njenim srcem Gospodar in Voditelj človeštva ter zgodovine. Odprla se je Božjemu povabilu in tako je mogla gledati na množico ljudi, ki bodo ob njej hodili njegovo pot in se osvobajali od lastnega greha ter od družbenih krivic. Kako čudovit in poln upanja je njen pogled, še posebno do tistih, ki se morajo iz dneva boriti za svoje življenje in veselje!

Spev je mnoge nagovoril

Zato ne preseneča, da so se ob hvalnici Magnificat spreobračali ljudje, kot je francoski pesnik in dramatik Paul Claudel. Uglasbilo so jo Bach, Vivaldi in v sodobnem času Ritter, med slovenskimi skladbami je znana Tomčeva, mladim pa je blizu taizejski spev na besede te hvalnice. Papež Benedikt je zapisal, da je Magnificat nekakšen portret Marijine duše, ki pa je ves tkan iz niti Svetega pisma. Marija je s tem pokazala svojo domačnost s svetim razodetjem in z njegovimi mislimi izrazila svojo globoko izkušnjo Božje bližine.

Marija slavi veliki dar

Marija je bila čudovito obdarjena z darom Božjega učlovečenja in materinstva. Zato je mogla s takim navdušenjem izraziti veselje, ki jo je obdajalo. Vsa njena oseba je bila odprta za Boga, ki je velik, mogočen in svet, pa tudi blag in usmiljen. Njen otrok je prežet z Božjim Duhom, da bo Odrešenik za človeštvo, pripravil bo pot rešitve in se zavzel za najmanjše. Ob njem se ne bodo spremenili le posamezniki, ampak tudi družbeni odnosi. Prišlo bo do zamenjave. Ubogim in ponižnim, pa tudi tistim, ki si prizadevajo za pravico, se bo odprla pot nove solidarnosti, presegli bodo sebično iskanje sebe na račun drugih. Marija to potrjuje z zgodovinsko izkušnjo Izraela, ki je bil deležen mnogih obljub in skrbi. Ko so bili nezvesti, je Bog dopustil, da so zašli na kriva pota in pristali v velikih težavah, potem pa jih je na različne načine klical nazaj in jim pomagal na poti, da so se spreobrili in začeli verovati.

Magnificat za danes

V Magnificatu lahko vidimo življenjsko pot vsakega človeka, na poseben način ga

moremo začutiti v današnjih razmerah. Čeprav veliko govorimo o gospodarski in okoljski krizi, je še veliko globlja duhovna in moralna kriza, zato je tako

pomembno spreobrnjenje in obrat k veri ter upanju.

Magnificat nas usmerja v našo notranjost, da bi ob Mariji spremenili svojo šibko voljo in misel ter se polno oklenili poklicanosti, ki nam jo daje Bog. To je odprtost ponižnih, ki se povsem zaneajo na Boga in se zavedajo, da je vse dar. Zato tudi pokleknejo pred njega in sprejmejo življenje iz njegovih rok, ne da bi pri tem zanemarili svojo svobodno pobudo in razvijanje.

Marija povezuje množico mož in žena, ki resno sprejemajo sedanjí trenutek in se v upanju odpirajo v prihodnost. Zato jih ni strah vztrajati v preizkušnjah in ne padajo na sanjaške odklope. Marija vidi v svoji hvalnici preobrat razmer. Veseli se, da se je sprememba že začela uresničevati v otroku pod njenim srcem. Zato se bliža vsem ubogim, da bi bili nagovorjeni z njegovim prihodom.

Bliža se našim delavcem in množicam podproletarcev iz tretjega sveta, ki potrebujejo celovito in ne zgolj gospodarsko rešitev. Nova sebičnost ne more odpraviti stare sebičnosti. Potrebno je širše in temeljno spreobrnjenje, v katerem se bomo sprejemali v človeškem dostojanstvu, potrebah in odgovornosti. Magnificat slavi uresničenje celega človeka in ne zgolj telesa ter njegovih užžitkov. Hvalnica ne pristaja na beg v neresnične svetove, ampak vodi k stvarnosti življenja in tudi k prazniku, ki je veselje nad življenjem in ne povzroča nove praznine ter ran. Resnično veselje je Božji dar za osvobojenega in ljubljenega človeka.

Marija gleda procesijo ljudi, ki hodijo za njo po poti novega življenja, ker so sprejeli Besedo življenja in v njej zaživel v tem, kar so. Zato so zadnji v družbi pobudniki nove zgodovine. Njena pobuda vodi k pristni solidarnosti in celovitemu razvoju, da bi gospodarstvo dobilo človeški obraz in bi se trudili za pravičnost sredi valov družbenega greha. Zato Marija upravičeno gleda, kako se rušijo izkoriščevalci in bogati ostajajo praznih rok, kako se jim podirajo družine in rušijo načrti. Bog pa deluje tam, kjer je poštenost, kjer se trudijo za solidarnost in pravičnost, kar je že pokazal v mnogih obdobjih zgodovine, pa tega nismo hoteli videti. Morda bomo tokrat odprli oči in verovali v njegovo previdnost.

Primož Krečič

Težaven odnos mladih do Cerkve (7)

Mlada vera za mlada srca

Zanimaš me

Dandanes iščemo, ko govorimo o mladih, odgovore na vprašanja, vendar pa: "Položaja mladih danes pa ne moremo definirati zgolj kot vprašanje, gre že za pravi izziv" (Primož Erjavec). Pravilno zato v Italiji govorijo in so si postavili kot eno od osrednjih zadev ta 'vzgojni izziv' ('emergenza educativa'). Obstajajo namreč že precej jasne analize o tem, kako spremeniti naš tek gibanja v odnosu do mladih, a nazadnje gre pravzaprav za stavo, ki ne zagotavlja nekih rezultatov. Z rezultati, s številkami in podobnimi rečmi smo tako ali tako že preveč obremenjeni, zato bo treba spreobrniti, popolnoma, našo miselnost. Da moramo ugotoviti, kakšen njihov svet dejansko je, ne pa, kakšen naj bi bil, smo že govorili, je pa z ugotavljanjem te slike povezana tista enostavna formula, ki jo je uporabil tudi don Lorenzo Milani: 'I care'.

'Zanimaš me'. Pokazati moramo na vseh področjih, da nas mladi zanimajo: v družini, v šoli, v družbi, v svetu športa, v Cerkvi... "Cerkev mora BITI OB mladih. Pokazati, da jo njihovi problemi zanimajo in da jih je pripravljena poslušati ter tudi upoštevati njihove potrebe in predloge" (Marko Rijavec). Eden od prvih vzvodov, ki lahko mladega človeka potegnejo iz njegovega 'mlačnega' položaja, je namreč to, da začuti, kako med njim in odraslim, zlasti njegovim vzgojiteljem, duhovnim očetom, obstaja neka vez. To pomeni, da nimamo odrasli v ozadju svojega dela z mladimi nekih lastnih, velikokrat zelo osebnih interesov, ampak nas morajo zanimati mladi, njihove najgloblje želje in hrepenenja. Za nas ne smejo biti samo uporabni predmet, ampak morajo postati 'osebek', 'subjekt' našega razmišljanja. Tudi zato, ker so oni tisti 'subjekti prihodnosti'; torej bi tu morali obrniti tisto znano, oguljeno - zato pa tudi prazno - frazo, da 'na mladih svet stoji'. Gotovo, in jih stiska z vsemi zablodami, o katerih smo že spregovorili v prejšnjih 'epizodah'. Mora pa postati res nasprotno, da namreč 'mladi stojijo na svetu'. So osrednje osebnosti tega sveta, ne pa odvečni tukji, ki bi odžirali odraslim 'kruh' (povedali smo, kako s (m) o odrasli 'fouš' mladim, kajne?).

Cerkev je dom

Tu pride že prva zadeva, ki se mora med nami kristjani spremeniti: "Mladi SO Cerkev. Vedno razmišljamo, da smo mi Cerkev in da mladim ponujamo. Beseda *ponudba* me zelo zelo moti. Mladim PREDLAGAMO Kristusa, Cerkev pa kot skupnost njegovih učenk in učencev" (Tomaž

Kete). Svetova odraslih in mladih torej nista na nasprotnih bregovih, ampak smo, zlasti v Cerkvi kot skupnosti, vsi v istem čolnu, zbrani okrog Kristusa. Na to razsežnost Cerkve preveč radi pozabljamo tudi 'cerkveni moške', potem se pa čudimo, kako ljudje z besedo Cerkev mislijo samo na cerkveno hierarhijo. Obe razsežnosti se morata dopolnjevati med seboj, zlasti v tem zahtevnem odnosu, da mu res lahko tako rečemo odnos. Med člane 'uradne' Cerkve bi poleg škofov in duhovnikov veljalo

Mladi nam morajo predstavljati izziv, nas zanimati. So Cerkev, smo na skupni poti v okrilju našega čolna, ki ga vodi Kristus. Pomagati jim moramo, da ga srečajo, jih podpirati in usmerjati. Spet potrebujejo sanje in smisel za lepo.

uvrstiti še katehiste in ostale vzgojitelje, ki na raznih področjih delajo z mladimi, saj jih posvečeni premalo jemljemo kot svoje tesne sodelavce. Tudi formaciji staršev, ki so voditelji 'domače Cerkve', bo potrebno posvečati

posebno skrb v prihodnje. Jasno je, da je tu ključnega pomena tudi osebna formacija vseh teh ljudi, saj mladi še kako srkajo z očmi. Tu velja tudi velika mera potrpljenja, ko mladi odhajajo. Dom - kar naj postanejo naše krščanske skupnosti - je treba vedno ohranjati gostoljuben. Ogenj v ognjišču pa ohranjamo z molitvijo in daritvami za mlade - pokojna teta Pepca bo že potrpeala, če ne bomo darovali maš le zanjo.

Človeškost in spoštovanje

Truditi se bo treba tudi za to, da v Cerkvi postanemo bolj človeški, splošno, v vseh naših srečevanjih, ne le v odnosu do mladih. Zlasti zanje pa velja, da jih moramo spoštovati in jim odpustiti (jim dajati novih priložnosti). Naše krščanstvo mora tudi postati mlado, v smislu iskanja novih poti med ljudmi, zlasti med mladimi.

Isto oznanilo

Nima tudi nikakršnega smisla strogo ločevati kategorije med seboj, saj "gre pravzaprav za isto oznanilo" (Slavko Rebec). Ali se ne danes namreč večina odraslih naslanja na mlade v načinu oblačenja, obnašanja, govora? Lahko logično sklepamo, da bo oznanilo, ki bo nagovarjalo mlade, nagovarjalo tudi odrasle. To pomeni tudi, da bo moralo biti samo oznanilo precej bolj jasno.

Bogoslužje kot vir lepote

Na koncu bi se ustavil še pri bogoslužju - maši. Ta je postala precej razvrednotena tudi zato, ker smo bili v bližnji preteklosti malo preveč 'kreativni', namesto da bi se zavedali, kako je maša Božje delo in izročilo preteklih rodov. Mislili smo, kako se s tem mladim približujemo, v resnici pa smo tudi tu razdelili zadeve na kategorije: maša za otroke, maša za mlade, skavtska maša, maša za odrasle... Bogoslužje je (bi moralo biti) v Cerkvi eno. Pri maši je Bog tisti, ki stopa k nam, mi se mu moramo le odpreti, se mu predati. Tu lahko mladi spet najdejo tisti občutek za lepo in presežno, ki so ga večinoma izgubili: "Ne sanjajo več" (Niko Čuk). Potrebujejo pa tudi trdnost in gotovost, ki jo bogoslužje s svojim enakomernim in ponavljajočim se ritmom in svojim redom gotovo lahko ponudi. Ko se trudimo za lepo, sveto obhajanje maše, za edinstvo in pokorščino pri mašni daritvi, se trudimo tudi za mlade in nasploh za vse, ki iščejo Boga. Anselm Grün je pripovedoval, kako se je neki vzhodni Nemec spreobrnul, ko je prisostvoval njihovemu bogoslužju.

Božja milost

In seveda Božja milost je tista, ki je potrebna. Nanjo radi pozabljamo, ker mislimo, da bomo našli sami vse rešitve. Tako se vsi zapiramo. Bog pa stoji pri vratih našega srca in trka ter čaka, da mu odpremo. Želi si vstopiti v zaupljiv odnos z nami. Odprto, čuteče in poslušno srce je bolj dojemljivo za ta klic.

Andrej Vončina

Prosti spis 30-letnika v dijaškem domu

Nikoli star

Tako samotno je, tako prazno v dijaškem domu, kadar so vikendi ali počitnice. Nekaj lahko otožnega se s tišino spusti na to hišo mladosti, kadar se ob petkih izprazni. In spet zažari, se otopli z nasmehi in prisrčnostjo, kadar v nedeljo zvečer spet odpremo vrata in začnemo novo pomlad. Pomlad, da, ker mladina vsakokrat s seboj prinese pomlad. V njej ni nič starega, nič utečenega, nobenih veljavnih pravil in zakonitosti. In to je njeno bogastvo, njena veličina, njena moč. Bogastvo mladosti, v katero sem tako močno zaljubljen. Morda me premamlja mit večne mladosti, da tako rad živim z mladimi, kaj pa vem. Kajti dejstvo je, da kdor živi v taki hiši, zlepa ne postane star. To preprosto ni mogoče. Če namreč želiš v korak z mladino, če želiš z njimi govoriti, jih razumeti, moraš preprosto biti del njihovega sveta. Moraš biti vedno mlad. Vedno spontan, vedno nov, vedno v iskanju. Razmišljati kot oni. Imeti podobne probleme, da jih razumeš. Ukvarjati se s stvarmi, ki jih begajo, zanimati se za stvari, ki so njim zanimive. Molčati, ko je težko, in se smejeti, ko doživiš nekaj noro lepega. Mrmrati iste pesmi, ko hodiš po hodnikih, klepetati o nepomembnih stvareh. Imeti srce, kot ga imajo oni. Moraš biti vedno mlad. Drugače ne gre. Zato tako rad živim z mladimi. Ne »delam«, ampak živim z njimi. Ker sem ob njih to, kar sem.

In ker ne smem in ne morem biti nič drugega. Ob njih padejo vse maske. Ker te želi jo celega, takega, kot si. In kdor se jim prepusti, naj ve, da ga čaka divja pustolovščina, pri kateri ne veš niti za trenutek naprej, kaj se bo zgodilo. Kot vlak smrti je, poln adrenalina, hitrosti in nepredvidljivosti, morda tudi strahu in negotovosti, ki pa te nagradi tako zelo, da od dneva z njimi v svojo sobo odhajaš utrujen, a poln bogastva, ki ti ga ne prinese nobena druga stvar na tem svetu. Samo če se vztrajaš. Samo če se povsem prepustiš. Samo če v njihov svet ne prihajaš z nobenim drugim razlogom, kot s tem, da jih želiš imeti rad. Z nobeno preračunljivostjo, z nobenim koristolovstvom, z nobenim prepričevanjem. Samo z ljubeznijo - ker hočeš biti ob njih, če te potrebujejo. In potrebujejo te. Potrebujejo, ker iščejo poti, ki si jih ti že ubiral. Ker iščejo toplo besedo v mrzlem svetu. Ker iščejo nekoga, ki bo hkrati nor in razumen. Ker gledajo svet in so pred njim zmedeni. Ker bi radi nekoga, ki jim stoji ob strani.

Mladina s seboj prinese pomlad. V njej ni nič starega, nič utečenega, nobenih veljavnih pravil in zakonitosti. In to je njeno bogastvo, njena veličina, njena moč, njen čar. Ta njena velika življenjska moč.

Ker bi ne bili radi sami. Ker bi radi čas. Ker bi radi, da jih nekdo razume. Vedno, vsak večer sem jih poln. Kar so oni, to sem tudi jaz. In kar sem jaz, so tudi oni. Skupaj se veselimo, skupaj nosimo križ. Skupaj smo nori, skupaj zaskrbljeni. Skupaj smo v trepetu, skupaj v sproščenosti. Skupaj smo in vsi polni ljubezni. Morda ne ljubezni, kakršno smo pričakovali, gotovo pa ljubezni, ki smo jo potrebovali.

Marko Rijavec

POGOVOR Misijonar Danilo Lisjak

Srce mora spregovoriti srcu

Doma je s Saksida na spodnjem Vipavskem, kjer se je tudi rodil pred šestdesetimi leti. Ob srebrnem misijonskem jubileju sva se pošteno pogovorila (dve uri je trajal pogovor). Tu si lahko preberete najzanimivejše misli...

Ko sem se oni dan peljal proti Goriški in Vipavski, me je v tem hitenju - zvečer je bilo že treba biti spet na delovnem mestu v Tolminu - prešinilo vprašanje, kako pojmujejo čas v Afriki. Je tam kaj drugače? Ali ni tam nekako več tega 'dobrega časa'?

Na neki način smo tam bolj obvarovani, ker nekaterih stvari enostavno nimamo, da bi nam kradle čas, kot je npr. televizija. Tudi sam imam zvečer, ko zaključimo dejavnosti, nekaj časa zase, ko se lahko posvetim tudi študiju, molitvi, morda grem za kratek čas na internet - to imamo namreč tudi pri nas. Je pa zelo pomembno, da najdemo čas za človeka. S sabo se človek sreča npr. ob knjigi - to nam je dal naš oče, ki je po napornem dnevu vedno zaspal s knjigo v roki, zagotovo pa ni dobro porabljen čas ob televiziji, saj tam drugi manipulirajo z našimi možgani. Tam postanemo tudi živčni. Morali bi se zavedati, kako dragocene so knjige, saj si jih Afričani ne morejo privoščiti. Že časopisi so dragi, saj stanejo eno kosilo in pol, če grem npr. kosit v naš hotel. Zagotovo je pri nas tako, da nas čas ne tako preganja ravno zaradi tega, ker so za afriškega človeka na prvem mestu medčloveški odnosi, prvi je človek.

Danilo s Saksida, član družine velikega piemontskega vizionarja, za katerega pa vemo, kako odločilno vlogo je odigralo družinsko ozadje. Je bilo tudi pri vas podobno?

Gotovo. Doma sem dobil vse tiste vrednote in pogled na svet, ki mi je še kako prišel prav kasneje. Oče nam je posredoval ljubezen do dela, zemlje, knjige... Lahko rečem, da je oče govoril s svojimi žuljavimi rokami, mati pa s svojim srcem. Mi smo živeli v svojem svetu, kamor politika in druge zunanje zadeve niso vdirale. Bili smo verni, čeprav je bilo v tistih časih težko. Veliko smo se pogovarjali, česar danes povsod primanjkuje. Doma so nam stvari predstavili v drugačni luči, kot smo npr. slišali v šoli. To Janezek nese s seboj in ga kot Janeza zaznamuje, tudi v Afriki.

Lahko rečemo, da ste od enega vinogradnika, vašega očeta, prešli v vinograd tistega z veliko začetnico.

Gotovo nam je ta ljubezen do trte na neki način prišla pod kožo in se vidi npr. tudi v tem, kako tudi na Črni celini raje popijem kak kozarček dobrega vina kot pa pivo, ki je sicer tam zelo priljubljeno. Sicer pa sem k salezijancem šel prav iz vinograda, tam smo se namreč dogovorili, med delom. Sem pa hvaležen tudi še enemu drugemu 'vinogradu', vipavskemu malemu semenišču. Tam so nam namreč dali tisti kritični pogled na svet. Čeprav sem bil tam le eno leto, sem se veliko naučil za življenje.

Sredi oktobra ste praznovali srebrni jubilej delovanja v Afriki. Velja tudi za vas tisto vodilo Don Boska, da se je "treba vreči, kamor Bog klič, potem pa se bo že videlo"?

Ta Božja previdnost me zagotovo spremlja že vse življenje. To res človek vidi, ko gleda nazaj na stvari. Kako me je npr. zaznamovalo že to, kako je mama pri mizi dejala bratu, da je velika milost, da se je vrnil kasneje domov, ker ga bi sicer 'pihnili'. Ko sem se potem odpravil v misijone, sem najprej zaprosil, da bi šel h gospodu Ernestu Saksidi v Brazilijo, ki je prosil za pomoč. Najprej bi mu pomagal, potem pa ga nasledil, tako si je tudi sam želel. Takrat mi niso dovolili, temveč so me poslali v Afriko. Ko zdaj gledam nazaj, bi se z g. Saksido gotovo pogovarjala po 'dorombjerško', tako pa sem se bil prisiljen učiti francoščine in angleščine. Bal sem se, kako bom tam v Ruandi brez slovenske družbe, pa sem že prvi Božič (leta 1986, op. a.) praznoval skupaj s slovenskimi misijonarji iz Burundija, ki so imeli misijon manj kot sto kilometrov stran od mojega. Ta Božja previdnost me tako spremlja že celo življenje, posebej pa to čutim v teh misijonarskih letih.

Za nami je misijonska nedelja. Veliko ljudi misli, da je dovolj v misijonske dežele pošilja-

ti določene dobrine. Ali ni na prvem mestu, da tem ljudem prinesemo Jezusa Kristusa in njegov evangelij? Gotovo je treba zagotoviti najprej neko materialno in socialno pomoč, toda to so le sredstva za dosego nekega drugega cilja. Ali ni - v misijonih in pri nas - najprej pomembno, koliko smo mi navdušeni za Jezusa Kristusa in njegov evangelij?

To je zelo dober ugovor - oznanjamo s celotnim svojim življenjem. Ko je moj afriški salezijanski brat predlani prišel v Slovenijo, je najprej v Dornberku in potem v Tolminu dejal: "To, kar me v Evropi posebej moti, je to, da nimate nikakršnega navdušenja, v vas ni več veselja, da ste kristjani". To pogrešam v Evropi - biti vesel kristjan". Najbrž je to veselje občutil v misijonski Cerkvi. Mi smo res premalo veseli kristjani. Kar je v Afriki kristjanov, so veseli, da pripadajo Jezusu. To je treba pokazati, ko oznanjaš evangelij. Sam moram to vedno prinesiti s seboj, ko grem na nov misijon, ko sem pripravljen v neki redovni skupnosti moliti brevir tudi v domačem jeziku ali v angleščini, francoščini, tistem jeziku, ki se pač uporablja. To je tisto, kar njih osvaja. Ta afriški brat je namreč doživel v Evropi razočaranje, ker med kristjani ni našel tega veselja, ki mu je bil priča doma. Moramo pokazati, da je to, za kar smo se odločili, vir našega veselja. Kristus nas ni poslal, da bi širili neko turobnost.

Evangelij je vedno tudi neka vesela vest. To mora misijonar vedno prinesiti s seboj, to pa naredi s tistim veseljem do svojega poklica, ki je najprej poklic kristjana, potem pa je lahko duhovnik, redovnik, redovnica, oče, mati - vsak kristjan ima namreč to krstno duhovništvo. Ta naboje veselja pripadnosti Kristusu nekdo potem nese s seboj v misijon. Gre za istega Gospoda, kot ga oznanjamo tudi v Sloveniji, misijon je povsod enak. Evangelij se lahko širi po človeku, ki je srečen, da pripada Kristusu. Ne gre toliko za znanje in druge podobne zadeve, kolikor za življenje. Moja vsebina pa je Jezus Kristus iz evangelija, česar pa se moraš naučiti, a hkrati tudi živeti. Seveda je treba najprej vzpostaviti socialne in miselne strukture, saj vsak misijonar dobro ve, da se 'praznemu želodcu' ne da oznanjati. Misijon v začetku ne sme pozabiti na Karitas, na bolnišnico, na šolo, prav to je tudi izziv meni in bratu iz Milana, ko začnejava z novim misijonom.

Se vam ne zdi, da bi tudi tu v Evropi ljudem morali prinašati predvsem to 'Kristusovo novost' oz. tisto, kar krščanstvo prinaša novega, drugega?

Kristus je gotovo najvišja vrednota, toda mi moramo iskati način, kako bi ga posredovali v svojem okolju, družbi in kulturi. Ne s tem, da ga vsiljujemo, temveč da ga predstavimo kot tistega, ki prinaša smisel, dodano vrednost, dostojanstvo v življenje vsakega človeka. Vsi si želimo biti srečni, zato moramo pokazati, da je Jezus tisti vir sreče v življenju. Da tisti 'paket sreče', ki ga kristjani dobimo s svojim krščanskim poklicem, damo tudi drugim. Treba je iskati način, kako se približati evropskemu otroku, mladostniku, mlademu, ki cele dneve ždi pred računalnikom, po kakšnih vsebinah priti do teh ljudi. Gotovo je tu šola tista, ki bi morala nekomu posredovati

neke življenjske vrednote, kakor tudi družina. Mi smo krščanske vrednote dobili v družini, danes je precej drugače. Treba je posredovati krščanske vsebine tudi po medijih, kot je internet, socialna omrežja (tudi Danilo uporablja FB, op. a.) ... Tudi to mora Cerkev sprejeti - nekako že sprejema, a to še ni dovolj. To je le neka prva informacija, lepa vsebina, kjer vidi, da se izplača. Vedno pa bo moral novi kristjan nekaj doživeti, dozoreti, rasti ob drugem kristjanu. Zato moramo biti pričevalci tam, kjer živimo, nevsiljivo, mogoče tudi po kakih socialnih programih, danes je namreč veliko revščine tudi v Sloveniji, in sicer prav materialne revščine. Tu je treba pokazati svoje srce, ne v smislu, da imamo nekaj za bregom, ampak tako, da človek odkrije, kje je vir te naše srčne dobrote, da je Kristus tisti, ki nam to daje. V krščanskem okolju, če naj bi bilo res takšno, in slovensko se za takšno še vedno ima, bi ne smelo biti revnih in zapuščenih, v duhovnem in materialnem smislu. Na tak način smo najbolj pričevanjski. Proces spoznavanja Kristusa in odločitve zanj pa gre vedno po človeku, človek človeku. Pri nas je Jezus prišel v naša srca po starših, našem razumu, s študijem smo potem to dograjevali, sedaj pa smo srečni, da ga lahko posredujemo ljudstvom, ki ga še ne poznajo. **Tudi mi bi torej morali nekoliko osvojiti ta pogled misijonarjev, ki upoštevajo prav to, kar smo slišali v evangeliju na misijonsko nedeljo (Mt 22,34-40), da, ko kdo enkrat živi ta ljubeznivi odnos z Bogom, tudi v nekem črncu ali zapuščenem, celo na prvi pogled odvrtnem človeku vidi vtisnjeno to Božjo podobo...**

Prav gotovo. Sam te ljudi sprejemam tako, kot sprejemam Slovence, morda še bolj. Sprejemam jih kot svoje sopotnike na tej življenjski poti. Tam mi ni treba olepševati svojih besed kot tu, ko se človek boji, kako bodo razumeli njegove besede. Ko npr. z njimi jem z golimi rokami in si potem pustim umiti roke, se čutim del njih, nisem nad njimi, oddaljen. Kakor misijonar se tudi tukajšnji duhovnik mora čutiti del ljudstva. Morda je za nas misijonarje lažje, saj tam med nami ni pregrad, takšnih in drugačnih, družba ni tako institucionalizirana. Mi živimo nekako v naravi z njimi, dihamo z njimi, bolj kot tu v tej evropski 'anonimnosti', kjer ljudje le stežka gredo v župnišče, da bi se tudi oni sami zanimali za duhovnika. Če je duhovnik izoliran, zaprt v župnišču, ne more sprejemati novih izzivov. Župnišče bi moralo biti dom za vse vernike, kjer se tudi prijateljsko srečamo med seboj. V župnišče ne smemo iti zgolj po nekih opravkih, ker bomo tam nekaj dobili, kot v nekem servisu. V Afriki so ljudje neprestano na vratih in se moramo z njimi ukvarjati, tudi če bi morda ne hoteli. Ko se kaj

dogaja, jih zanima. Ko smo npr. gradili novo cerkev, so vsi starejši prišli gledat, kaj se dogaja, in so bili veseli, da bo nekaj novega. Kot tisti možakar, ki je cel dan čakal pred pisarno, dokler ga nisem vprašal, kaj hoče, misleč, da ima kako težavo, pa je hotel le malo vode. Vesel je bil torej, da sem ga pozdravil in je lahko prišel na obisk. Včasih je bil 'farovski vrt' najbolj zanimiv, tudi da bi ukradel kak sadež, danes pa smo duhovnike izolirali in se jih bojimo. Ne vem, zakaj, ali imamo kaj slabe vesti, se bojimo, da nismo dovolj versko poučeni? Zakaj smo duhovnika izrinili, ko bi mu lahko s to 'človeškostjo' odpirali drugačne poglede, ga bolj socializirali, da bi poznal naše težave? Mi tam na misijonu vemo za vse, kar se dogaja, četudi ni telefonov. Ljudje pač pridejo in nam prinesejo svoje težave. Afričani so veliko bolj komunikativni, tu pa smo se zaprli v neko anonimnost, samozadostnost. Vse namreč dobimo v trgovini - naša pot je, kadar imamo čas, torej tudi v nedeljo po maši, samo v trgovine. Da bi se ustavili in nekoliko poklepetali? Kje pa... Doli se po maši začnejo družabni programi, tu je vse preveč uniformirano, 'natempirano',

institucionalizirano. To je seveda tudi potrebno, da je neki red; če je pa ta vidik preveč poudarjen, človeka ubija.

Gotovo, vi misijonarji ste se odločili in šli med ljudi, mi pa se vse preveč zapiramo med te sive zidove, potem pa, kakor je dejal neki pokojni furlanski duhovnik (pre Toni Beline, katerega misli objavljam v Novem glasu, op. a.), tudi naša srca postajajo siva...

Ravno to sem hotel reči. V Afriki je prva stvar, da se učimo njihovega jezika. Odlika teh prvih 'belih očetov' je bila ravno v tem, da so se neverjetno trudili, da bi se najprej naučili jezik ljudstva in došli njihovega duha. Tudi mi se moramo truditi, da dojamemo jezik ljudi, da jim potem posredujemo Jezusovo evangelijsko sporočilo. Mi se trudimo, da to sporočilo čim bolj prodre vanje, tudi tako, da lahko berejo Sveto pismo v svojem jeziku (Slovenci smo ga dobili precej zgodaj), tu se gradi tudi narodna zavest. Mi zelo poudarjamo srečevanje s Svetim pismom - v Afriki je pač to predvsem s poslušanjem pri maši. Vsekakor pa to gre preko misijonarja - odprtost teh ljudi nam ne dopušča, da bi se na tem področju uspavali, moramo jim biti blizu po jeziku, se jim približati kot tisti prvi oznanjevalci. 'Inkulturacija' duhovnika se zgodi najprej po jeziku, tam je potem res blizu človeka. Če se torej zapreš za zidove, nimaš te možnosti, da bi res prišel do človeka. Te možnosti, da bi se človek zaprl, v afriških misijonih pač ni, zidovi so krhki, povečini narejeni iz blata, to pa lepo nakazuje, kako smo tam prisiljeni h komunikaciji. To ni na tej internetni ali telekomunikacijski ravni, ko ne prideš do človeka. Pa tudi, z druge strani, kako bo šel duhovnik obiskat bolnika, če ga neke skrivajo in mu zanj ne povedo? Če se duhovnik izolira, ne pozna svoje župnije, svojega 'evropskega misijona', potem bo tudi sam težko stopil do tistega, ki bi ga potreboval. Poznam npr. mnoge pogumne tukajšnje duhovnike, ko ob godu ali rojstnem dnevu že jutraj razpošljejo svojim ljudem sporočila, v katerih pravijo, da zanje molijo... To so sodobna sredstva sporočanja in

"Afričani so veliko bolj komunikativni, tu pa smo se zaprli v neko anonimnost, samozadostnost... Brezžični telefoni in podobne zadeve ne morejo posredovati človekove duše".

pravi 'sporočevalec', ne po 'špagi', ampak je treba človeka otipati, ga doživeti kot svojega sopotnika. Brezžični telefoni in vse podobne zadeve ne morejo posredovati človekove duše.

S STRANI 3* Misijonar Danilo Lisjak

Srce mora spregovoriti...

Še zadnja stvar. Nekaj me je vedno posebej pritegnilo pri teh Afričanih - kako znajo praznovati mašo: pojejo, plešejo, se posebej lepo oblečejo. Pri nas tega ni več, vse je vsakdanje, monotono, kakor bi se pri maši ne dogajalo nič posebnega. Pa se dogaja največja stvar na tem svetu, saj se sam Bog daruje za nas. Pa tudi nasploh ne znamo več praznovati...

Ja, največja stvar na svetu... V Sloveniji večkrat pripovedujem, kako je, finančno gledano, tisti džip, dar slovenske MIVE, s katerim grem k ljudem, vreden več kot celotna njihova vas, s cerkvijo vred. Pa rečem zbranim, da pa je maša vredna več kot ves svet. Odpirajo oči in prikimavajo, kako je res. Ni važno, s kakšnim vozilom ali kako prideš do ljudi, ni važno, kakšen je teren, važno se je zavedati, da jim prinašamo Jezusa... Praznik v Afriki znajo pripraviti, to so res najlepša praznovanja, tudi zato, ker so prazniki redki. To je višek njihovega skupnega življenja, je povzetek vseh njihovih odnosov, njihove lepote, prijateljstva, dobrote. Znajo se

poveseliti življenja. To veselo vzdušje znajo prinesiti okrog Gospoda. Zakaj je maša tako lepa, vesela, se jim nikamor ne mudi? Ker je zanje to tudi kulturni dogodek, kjer lahko vsakdo pokaže svoje talente. Tam ne gre za nobeno tekmovanje med njimi, rivalstvo, izbor najboljšega tekmovalca, ampak nekdo na ta način pred Bogom pokaže vse, kar zna, kar navadno tudi lep čas pripravlja. Pred Bogom si upajo to prikazati. In potem nekdo zapleše, kot je David zaplesal okrog skrinje zaveze. Oltar je zanje skrinja zaveze, tako doživljajo

Danilo Lisjak in Andrej Vončina med pogovorom

vidi v odnosu do starejših ljudi. Nekoč so ta plemena človeka, ko je

dosegel 'primerno' starost za smrt, izgnali v divjino, da so ga tam raztrgale živali; danes ta človek lepo umre med domačimi, pokopljejo pa ga ob hiši. Na ta način ostaja del družine, njihova povezava z večnostjo, prej so jih odstranjevali... Sedaj mi gremo obratno pot, ko se na Zahodu skušamo odkrižati starejših ljudi. Vračamo se v poganstvo s tem, ko skušamo odstraniti tistega, ki je tkal našo družino, ki je na neki način stkal tudi našo osebo. Kakor mora misijonar povedati, kdaj ubirajo njegovi ljudje stranpoti, kdaj teptajo človekovo

dostojanstvo, tako morajo to početi tudi kristjani v Evropi. To govorim zato, ker so maše lepe do takrat, do kadar tudi mi črpamo iz svojih korenin, iz svojega izročila. Tudi maše Afričanov niso več lepe, čim se izkoreninijo.

Pogovarjal se je Andrej Vončina

Anonimni pričevalci 20. stoletja (1)

Léo Moulin: 'Regula' med levico in desnico

V novem ciklu člankov z naslovom 'Anonimni pričevalci 20. stoletja' nam bodo spregovorili veliki ljudje preteklega stoletja, ki sicer še zdaleč niso anonimni, gledano na splošno, so pa anonimni v smislu govora o Bogu in krščanstvu oz. jih po tej plati vsaj ne poznamo kaj preveč. Spregovorili nam bodo takšni kalibri kot Umberto Eco, Leonardo Sciascia, André Frossard, Eugène Ionesco... Kot prvi nam bo spregovoril veliki belgijski humanist Léo Moulin (1906-1996). Belgijski humanist, ki se je sicer imel za agnostika, se je ukvarjal res z mnogimi platmi človeške družbe, to pa počel energično skozi celotno življenje. In kako ostati mlad kljub starosti? Treba je »ljubiti življenje, ljubiti ljudi, čeprav se o njih ne smemo slepiti, ljubiti ideje, dežele, nove jedi. Nikdar se ne sme reči 'v mojih časih'. Treba se je spominjati preteklosti, živeti pa v sedanjosti, vendar tako, da smo usmerjeni v prihodnost«. Da gre za posebnega moža, pričuje njegovo delo, kjer preučuje zgodovino, psihologijo in sociologijo kuhinje. Svetovno znano je njegovo delo L'Europe a table, kjer prek gastronomije skuša sestaviti zgodovino Stare celine,

vključno z versko. Naj okusimo nekoliko te njegove kuhinje: »Katoliški Poljaki kuhajo odlično, njihovi sosedi vzhodni Nemci, ki so protestanti, pa zanič. Kako je to vendar mogoče, glede na to, da imajo oboji enako podnebje in sestavine? Razlog je, na tem in na drugih področjih, verski. Vseposod je kuhinja protestantov manj okusna od kuhinje katoličanov. Dejstvo je, da je protestantizem res ustvaril ekonomsko zelo razgibano družbo, vendar pa zatre la joie de vivre (veselje do življenja). Ker je človek po njihovem nauku sam pred Bogom, pade nanj vsa teža odgovornosti in krivde, vključno s 'čutnostjo' jedi. Katoličan je svobodnejši, manj zakompleksan, saj ve,

Ohranjanje je treba srce mlado, ljubiti ljudi. Zanimanje za običaje, navade in kulinariko nam veliko pove tudi o prebivalcih določenega področja. Ljudje so že 'od nekdaj' razdeljeni na dve strani, na desno in levo, na konservativce in naprednjake. Krščanstvo prinaša ravnovesje med njima.

da mu pomaga cela mreža cerkvenih in kulturnih posrednikov, zlasti je tu možnost spovedi, s svojim odrešilnim odpustanjem. Protestantizmu verniku je rečeno nekako tako: 'Kako se rešiš, je tvoja stvar, gre za tvoj osebni odnos z Bogom'.

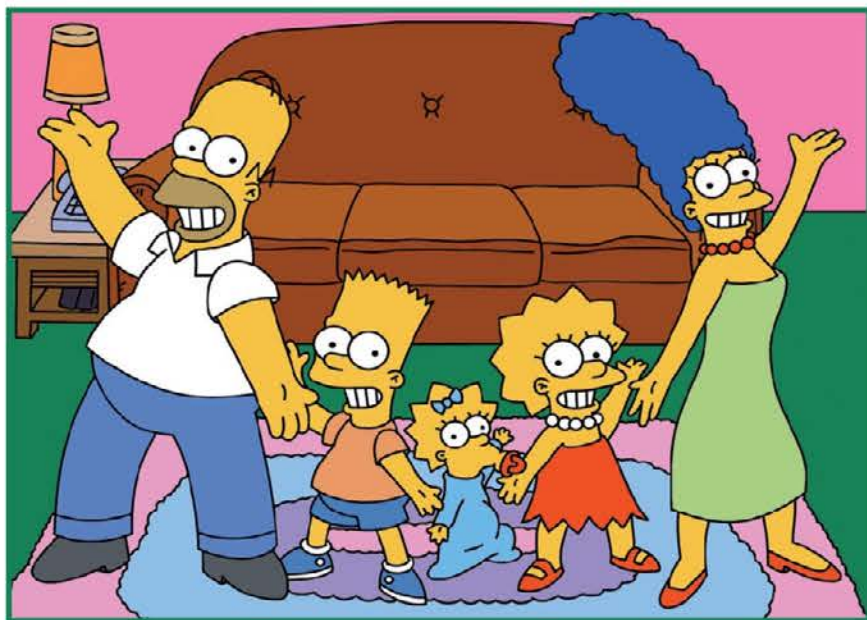
Na ta način se ljudje ali čutijo potlačene ali pa hlinijo neko krepost, ki je ne morejo udeležati. Tako pride na površje tista nevarnost hinavščine, ki zaznamuje velik del severnega dela Evrope. Je pa bil Moulin zlasti navdušen nad sv. Benediktom. Ker je bil belgijski humanist tudi predavatelj politologije, je raziskoval vpliv Benediktove Regule na politično misel. Prepričan je, da so ljudje v vsakem času razdeljeni na dve strani, pač glede na značaj in osebno zgodovino - na 'desnico', ki nima nobenega zaupanja v človeka, in na 'levico', ki preveč zaupa v človeka, naravna razdelitev, ki pa ima verske temelje. O tem razpravlja v pamfletu La gauche, la droite e le péché originel (Levica, desnica in izvorni greh): »Desnica in levica, konservativci in naprednjaki, zagovorniki

ohranitve in revolucije, imajo svoja začetnika v Avgustinu in Pelagiju. Prvi je dal prevelik poudarek vplivu greha Adama in Eve na človeka, medtem ko je drugi ta vpliv preveč omejil, ga minimiziral. Po Avgustinu je torej samo Božje posredovanje tisto, ki lahko človeka spet vrne in ga obdrži na pravi poti, za Pelagija pa človek sploh ni tako pokvarjen, zato so dovolj spodbude, vzgoja, 'reforme'. Zato ni naključje, da je prav slednji navdihoval Rousseauja in na sploh vso levico, tako reformno kot revolucionarno, ki si domišlja, kako je zlo sveta mogoče odpraviti s pomočjo odlokov in zakonov, z vplivanjem na družbeno-politično strukturo. Avgustin po drugi strani navdihuje vse 'desničarje', ki privilegirajo zakone in red, ki zaupajo v sodišča in policijske sile, ker na noben način ne mislijo, da je človek po naravi dober, zato ga je treba nadzorovati in usmerjati. Moderni desno-levi spopad se sicer ima za političnega, v resnici pa je teološki, verski. « Benedikt je »uspeš najti ravnovesje med tema dvema težnjama ... Čeprav se ne slepi, da noben človek ni brezmadežen, ga vseeno globoko ljubi in želi, vsakemu na njemu lasten način, pomagati, da se reši, morda da celo postane svetnik ... Da bi cerkveni možje modro in učinkovito vladali, morajo ohranjanje ravnovesja med karizmo in institucijo, med ljubeznijo in zakoni ... Benedikt uspe v svojih redovnih pravilih izročilo rimskega prava oplemenititi z novo vero».

Andrej Vončina

Simpsonovi so s svojo 23. sezono najdlje trajajoča risana serija vseh časov. Predvajajo jo v več kot 90 državah v preko 40 jezikih. V vseh teh letih so s svojo satiro karikatura vseh mogočih strani življenja v ameriški družbi. Mestece Springfield, ki je kraj dogajanja, je zato zelo pestro, pisano in bogato z raznolikimi osebnostmi. V središču je petčlanska družina, ki spada v srednji družbeni razred in jo sestavljajo: oče Homer, mama Marge, 10-letni Bart, 8-letna Lisa in 1-letna Maggie. Marsikdo bi to družino opisal kot disfunkcionalno in nerealno, dejansko pa je večina ostalih družin na televiziji prikazana precej bolj nerealno od Simpsonovih - je namreč bolj naravna družina, ki nima nikakršnih težav in ni nikdar v sporu, ali družina, ki se mora vsak dan ukvarjati s težavami? Homer ima veliko slabosti: čezmerno je, popiva, do sina Barta je večkrat celo nasilen, kar pogosto privede do težav... In vendar ga imamo ljubitelji te serije radi, prav tako pa njegova družina in prijatelji. Homer pogosto podleže raznim skušnjavam, nikoli pa se ne vda, ko mora rešiti težave, ki jih večinoma kar sam povzroči. Homer je zaposlen v jedrski elektrarni, a ni noben intelektualec. Prej bi kdo rekel, da je največji neumnež v

Predstavitev najdlje trajajoče animirane serije Simpsonovi in njihovi prijatelji

mestu, saj je njegovo mišljenje večinoma otročje, prav zato pa je zelo brezskrben in nima nikakršnih težav z izražanjem svojih čustev. Kot se pogosto izkaže, bi bilo Homerjevo življenje brez njegove ljubeče življenjske sopotnice Marge kaj klavarno. Na mnogih področjih sta z možem povsem na različnih bregovih. Marge je namreč, kljub temu da je le gospodinja, zelo široko razgledana. V marsikaterem pogledu je ona tisto lepilo, ki drži družino skupaj. Vse breme družine

pogosto skuša nositi sama. Zaradi tega pa svoja čustva prevečkrat zadržuje v sebi.

Desetletni Bart je v šoli neuspešen, težave ima s koncentracijo in ne more slediti učnim uram. Očitno pa je, da ni niti len niti neumen. Ko pride čas za razne šale in potegavščine, se namreč vedno potrudijo. Zaradi svoje zabavne narave je zelo priljubljen, a vedno v težavah z učiteljico in ravnateljem. Osemletna Lisa je mali genij. Pogosto po svojem znanju in zrelosti prekaša celo odrasle. Obožuje jazz in je zelo nadarjena saksofonistka. Pogosto prejema priznanja. Precej bere, razmišlja in raziskuje. Ta njena posebnost pa jo izolira od ostalih otrok. Večino časa zato preživlja sama s svojimi knjigami. Vsakič, ko se zave svoje priljubljenosti med vrstniki, se skuša spremeniti, a vedno znova ugotovi, kako posebna in izjemna je in ne potrebuje spremembe. Enoletna Maggie še vedno ni spregovorila svoje prve besede, a je kljub temu že veliko povedala o sebi. Ni le srčkana, ampak tudi pametna. Popolnoma se zaveda svojega okolja, kdaj pa kdaj celo reši kako težavo. V dogajanje vstopajo tudi sorodniki in druge osebe. Bart in Lisa obiskujeta osnovno šolo, katere ravnatelj je Seymour Skinner. Ta je kljub vsem vojnim izkušnjam in strogosti do otrok

v svoji šoli obseden z redom in disciplino. Pri svojih več kot 40 letih še vedno živi pri mami in se mora vedno truditi, da je ne razočara. Prav tako se boji razočarati svoje nadrejene z ministrstva za šolstvo. Tako posega po vseh sredstvih, da bi njegova šola bila videti boljša, kot je v resnici. Pogosto se čustveno zaplete z Bartovo ločeno in zafrustrirano učiteljico Edno Krabappel, ki išče moškega svojih sanj - če Skinnerju ne bi bila na prvem mestu mama, bi to lahko bil on. Sosed Simpsonovih, Ned Flanders, je najbrž najboljši sosed na svetu. Homer je do njega pogosto nesramen in nevljuden, ves čas si sposoja stvari in jih nikdar ne vrne. Ned pa kljub temu ostaja pozitiven človek in Homerju nikoli ne zameri. Njegova vera v Boga je izjemna, pogosto pa prehaja v fanatizem. Sveto pismo jemlje zelo dobesedno in ne dvomi niti o besedi. Zato je tako prijazen in sočuten. Vse pa mora zanj delovati po ustaljenih pravilih. Vedno je v sporu z resničnim svetom. V svojih poskusih, da bi svoja sinova obvaroval pred zlom, gre pogosto predaleč, saj jima prikriva, kakšen je svet v resnici in kako deluje. Pogosto ga v takih trenutkih mora poslušati evangelijski duhovnik Lovejoy, ki pa se veliko raje posveča igranju z modelčki vlakov, kot pa da bi se posvetil potrebam svojih vernikov. Sicer se pogosto trudi ljudi spodbujati in usmerjati s svojimi pridigami, vendar pa ni vselej najboljši zgled. Simpsonovi imajo tako veliko (in še več) raznolikih junakov, kot se za risano serijo tudi spodobi, pa ti niso le črno-beli, ampak precej pisani, ne le barvno, ampak tudi kot osebnosti. Vse to dela serijo zelo smešno, na trenutke groteskno, toda veliko bolj realno, kakor če bi svet prikazovala le pozitivno.

Jure Vončina